

عزیز اکبریان، نماینده مردم کرج، فردیس، اشتهارد و آسارا در مجلس شورای اسلامی:

نمایندگان مجلس، حامی تأمین اجتماعی هستند

از سال ۱۳۵۴ تا به امروز، اصلاحات زیادی بر قانون تأمین اجتماعی به عنوان یکی از قوانین مهم حوزه اجتماعی کشور اعمال شده است. به رغم اینکه کلیت این قانون دست‌نخورده باقی مانده، اما اصلاحات اعمال شده در آن، قانون تأمین اجتماعی را به یکی از پیچیده‌ترین قوانین در تاریخ کشور تبدیل کرده است. در ۱۰ دوره گذشته مجلس تا به امروز، وکلای ملت با نیاتی عمدتاً خیرخواهانه چتر حمایت بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی را بر سر گروه‌ها و اقشار زیادی گسترانیده‌اند و در مقابل، کارشناسان حوزه تأمین اجتماعی هم تشکیک‌های زیادی را در خصوص اهداف و تبعات برخی از این اصلاحات مطرح کرده و از برخی بی‌توجهی‌ها به اصول و محاسبات بیمه‌ای حاکم بر حوزه بیمه اجتماعی انتقاد می‌کنند. این مساله و پارهای موضوعات مرتبط دیگر از قبیل بدهی‌های نهاد دولت به تأمین اجتماعی، موضوع گفت‌وگوی ما با عزیز اکبریان، رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی و نماینده مردم کرج، فردیس، اشتهارد و آسارا در این نهاد قانونگذاری است.

باور من بر این است که سازمان تأمین اجتماعی باید بیش از پیش تقویت شود. این حرفی کلی است، اما زمانی که نگاهمان به مساله عمیق باشد و به مسائل و مشکلات تأمین اجتماعی آگاه باشیم، موضوع اندکی متفاوت است. این حرف را از این رو می‌زنم که تأمین اجتماعی سازمانی مرتبط با آینده است و چشم خیلی از کارگران امروز که همان بازنشستگان فردای ما هستند، به آن دوخته شده است. ما نیز چنین ضرورتی را درک کرده‌ایم. چه کسی است نداند که سازمان تأمین اجتماعی با چه حجمی از مطالبه‌گری اجتماعی مواجه است و کیست که خبر نداشته باشد این سازمان به‌رغم مطالبات زیادی که از نهاد دولت و برخی کارفرمایان دارد، ماهیانه چند هزار میلیارد تومان بابت تعهدات کوتاه و بلندمدت خود پرداخت می‌کند. بنابراین آنچه به نمایندگان در خانه ملت مربوط است، بحث قانونگذاری است که در حوزه تأمین اجتماعی حساسیت بسیار بالایی دارد.

بخشی از مسائل و مشکلات فعلی سازمان ناشی از همین مطالبات از نهاد دولت است. چه پیشنهاداتی برای عبور از این چالش‌ها دارید؟ بحث مطالبات تأمین اجتماعی از نهاد دولت سال‌ها مطرح بوده و هیچ وقت هم راه‌حل پایداری برای آن در نظر گرفته نشده است. در ارائه راهکار برای رفع مشکل بدهکاری ۱۲۰ هزار میلیارد تومانی نهاد دولت به تأمین اجتماعی، باید به وضعیت دولت هم توجه کرد. دولت در شرایط کنونی مشکلات عدیده‌ای دارد و شاید نتواند تمام بدهی خود به سازمان را بپردازد، اما به‌طور قطع می‌تواند از منابعی که در اختیار دارد استفاده کرده و آنها را در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد. به هر حال تأمین منابع مالی برای آینده تأمین اجتماعی از ضروریات است و بخشی از اولویت‌های ما باید معطوف راهکارهای مشخص می‌شد. مصوبه اخیر که در مجلس مورد توافق اکثر نمایندگان قرار گرفته، این است که دولت باید سالانه درصدی از بدهی چند هزار میلیاردی خود را به سازمان تأمین اجتماعی در طی سال‌های اجرای برنامه ششم توسعه پرداخت کند. از طرف دیگر قرار است در طول اجرای این برنامه که از سال آینده آغاز می‌شود، هیچ‌گونه تعهد جدید و بدون پشتوانه مالی برای این سازمان ایجاد نشود و سازمان هم به تمام مطالبات معوق خود دست یابد، به‌نحوی که بتواند در آینده مشکلات خود را حل کند. بنابراین نمایندگان مجلس به مثابه بازوی کمکی برای تأمین اجتماعی عمل می‌کنند و تأکید دارم بگویم مجلس به دنبال این است که تکالیف جدیدی بر دوش این سازمان گذاشته نشود. به هر حال، فعالیت و اهداف تأمین اجتماعی یک بحث تخصصی است و تحمیل نمودن بار عملکردی و مالی بر این سازمان، مناسب و شایسته نیست.

کارگران و بازنشستگان و کارفرمایان در مقام صاحبان اصلی منابع سازمان تأمین اجتماعی، مخالفت خود را با جدایی بخش‌های مختلف سازمان مانند بخش درمان و نیز استفاده از این منابع در مأموریت‌های غیرمرتبط با اهداف آن اعلام کرده‌اند. چه نظری در این رابطه دارید؟

اصرار دارم بگویم تأمین اجتماعی و منابع آن متعلق به نهاد دولت یا نهادهای مشابه نیست، بلکه حق الناس و احترام به آن واجب است.

ارزیابی شما از خدمات بیمه‌ای و درمانی سازمان تأمین اجتماعی را در استان البرز چیست؟

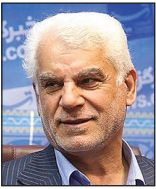
خوشبختانه سازمان تأمین اجتماعی در استان البرز، نگاه مناسبی به حل مسائل و موضوعات داشته و تلاش‌های تحسین‌برانگیزی هم برای رفع موانع کرده است. در همین راستا نیز هماهنگی‌های نسبتاً خوبی با نمایندگان مجلس شورای اسلامی برقرار کرده است. همه ما از جنس مشکلات سازمان تأمین اجتماعی در سطح کلان آگاهی داریم. این مشکلات به استان البرز نیز سرایت کرده و با این حال امید می‌رود با مساعدت دیگر نمایندگان عالم و دغدغه‌مند استان، شاهد حل تدریجی مشکلات باشیم.

دیدگاه

تأمین اجتماعی بیش از پیش تقویت شود

محمود بهمنی

نماینده ساوجبلاغ، طالقان و نظرآباد در مجلس

اعتقاد من و اکثر نمایندگان مجلس شورای اسلامی این است که سازمان تأمین اجتماعی باید بیش از پیش تقویت شود. مصوبه اخیر

هم که نمایندگان با آن موافقت کردند، مبین این است که دولت باید بدهی خود را سالانه به سازمان بپردازد و در برنامه ششم توسعه، هیچ تعهد جدیدی برای خود در قبال سازمان تأمین اجتماعی ایجاد نکند. برنامه‌ریزی‌ها به‌گونه‌ای پیش رفته که سازمان تأمین اجتماعی در طی چهار سال آینده بخش عمده مطالبات خود را دریافت کند و از محل منابعی که نهاد دولت ملزم به پرداخت آن شده، مشکلات جاری خود را حل کند. ضمن اینکه نهاد قانونگذاری کشور همواره به دنبال این است که بار جدیدی بر دوش سازمان تأمین اجتماعی گذاشته نشود. درخصوص راهکاری که برای رفع مشکل بدهی بیش از یکصد هزار میلیارد تومانی نهاد دولت به سازمان تأمین اجتماعی اندیشیده شده، نکته حائز اهمیت این است که خود دولت در شرایط کنونی مشکلات عدیده‌ای دارد و بنا به دلایلی که بیشتر ناشی از کمبود منابع مالی است، امکان پرداخت کامل و یکباره تمام بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی امکان‌پذیر نیست، اما به‌طور قطع دولت این امکان را دارد که از منابع در اختیار خود که لزوماً هم نقدی نیستند، استفاده کرده و آنها را در قبال بدهی‌هایش به سازمان تأمین اجتماعی واگذار کند. لازم به یادآوری است که سازمان تأمین اجتماعی به متعلق به صاحبان اصلی این سازمان به خصوص بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران و مستقل از دولت است و چنانچه نهاد دولت در گذشته در قبال این سازمان رویکردی کارشناسی نداشته و مأموریت‌هایی غیرمرتبط به آن تحمیل کرده، و حالا باید با عزم و اراده‌ای جدی و اقداماتی کارشناسی، این بدهی‌ها را پرداخت کند. به‌طور قطع و چنانچه سازمان تأمین اجتماعی منابع خود را وصول کند، نگرانی جامعه بزرگ کارگری کشور که جزو شریف‌ترین و زحمت‌کش‌ترین اقشار جامعه محسوب می‌شوند، برطرف می‌شود. از این رو انتظار داریم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی لایحه‌ای را از دولت پیگیری کند تا این بدهی پرداخت شود. اگر این لایحه را به مجلس بیاورند، نمایندگان آن را تصویب می‌کنند. در مورد عملکرد سازمان تأمین اجتماعی در استان البرز نیز باید گفت خوشبختانه در دوره مدیریت جدید، شاهد تلاش جدی برای حل برخی مشکلات هستیم و تأمین اجتماعی استان با گسترش تعاملات و همراهی تشکلهای صنفی کارگری، کارفرمایی و مستمری‌بگیران استان، اقدامات خوبی برای توسعه و اعتلای خدمات بیمه‌ای و درمانی داشته است و امیدواریم برخی مسائل و مشکلات باقیمانده نیز با تلاش بیشتر و حمایت نمایندگان استان در مجلس، هر چه زودتر برطرف شود.

جناب آقای اکبریان، همانگونه که می‌دانید سازمان تأمین اجتماعی یکی از سازمان‌های مهم و تاثیرگذار در حوزه اقتصادی و اجتماعی کشور است که وظایف و مأموریت‌های مشخصی دارد. شما منتخب مردم کرج، فردیس، اشتهارد و آسارا در مجلس شورای اسلامی و به نوعی حافظ حقوق مردم هستید که یکی از مهمترین آنها حق تأمین اجتماعی و برخورداری از رفاه، امنیت و آسایش است. تعبیر شما از سازمان تأمین اجتماعی و وظایف و کاروبه‌های آن چیست؟

این سوال مهمی است و از ابعاد زیادی قابل بحث است. من اعتقاد دارم سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان یک سازمان بیمه‌گر اجتماعی در ایجاد و برقراری عدالت اجتماعی، مبارزه با فقر و بیکاری، بازتوزیع درآمدها، ارتقای بهره‌وری و افزایش تولید، ارتقای سلامت عمومی و از همه مهمتر در جبران درآمد شاغلانی که به دلایل مختلف از قبیل سالمندی، از کارافتادگی، بیماری، حوادث، بیکاری و... به صورت دائمی یا موقت از گردونه کار خارج شده‌اند، نقش حساس و مهمی ایفا می‌کند. در حقیقت ظهور و تکامل سازمان‌هایی نظیر تأمین اجتماعی نه‌تنها در هر جامعه‌الزامی غیرقابل انکار است، بلکه حتی از مهمترین وجوه و شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشورها محسوب می‌شود. به عبارت دیگر نظام تأمین اجتماعی و مظاهر آن که در اینجا منظورمان سازمان تأمین اجتماعی است، رابطه‌ای مستقیم و توانمندی با قابلیت‌های ما در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و... دارد و از آن سو نیز بر هر کدام از این حوزه‌ها به‌شدت اثرگذار است. ساده‌ترین حالت آن است که اشتغال بیشتر در کشور، ظرفیت تأمین اجتماعی برای جذب بیشتر شاغلان کشور را فراهم می‌کند و در نهایت با افزایش منابع، توان این سازمان را برای گسترش خدمات مورد نیاز مردم پاسخ‌دهی به آنها فراهم می‌کند. عملکرد این سازمان بیمه‌ای که به نوعی امانتدار سرمایه بیمه‌شدگان و به‌طور مشخص کارگران در سال‌های طولانی بیمه‌پردازی است، سطح مشخصی از خدمات را که همان نیازهای آنهاست، پاسخ می‌دهد. در اینجا صحبت از ریسک است که سازمان تأمین اجتماعی بنا به قوانین و مقررات، وظیفه پوشش آنها را عهده‌دار می‌شود. این ریسک‌ها شامل ریسک‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت است. آنچه که تعهدات یک سازمان بیمه‌گر نامیده می‌شود، در حقیقت اشاره به همین ریسک‌های بلندمدت است. اساساً یکی از مهمترین اهدافی که برای سیستم‌های تأمین اجتماعی بر شمرده می‌شود، توزیع مجدد درآمد بین افراد است.

از تباطؤ عملکرد سازمان تأمین اجتماعی با توسعه چیست؟

طی این سال‌ها، چتر حمایتی سازمان تأمین اجتماعی بر سر گروه‌ها، اقشار و فعالان زیادی در بخش‌های مختلف اقتصاد کشور گسترده شده است. اگر به کارنامه تأمین اجتماعی نگاهی بیندازیم، متوجه می‌شویم که این پوشش در سال‌های بعد از انقلاب بسیار گسترده‌تر شده و اگر اشتباه نکنم، هم‌اکنون قریب به ۴۳ میلیون نفر از جمعیت کشور را تحت پوشش درآورده و از آن طرف نیز تعداد کارگاه‌های تحت پوشش به طرز بی‌سابقه‌ای در حال افزایش است. این افزایش تا حدودی ناشی از افزایش جمعیت، گسترش شهرنشینی و در نتیجه نیاز به ایجاد فعالیت‌های اقتصادی جدی به منظور پاسخگویی به خواسته‌ها است و نیازی نیست به دنبال جایگاه تأمین اجتماعی در این چرخه بگردیم. همانطور که گفتم، تأمین اجتماعی با برقراری و ارائه حمایت‌های متنوع کوتاه‌مدت و بلندمدت، نقش بسزایی در توسعه انسانی، به عنوان یکی از مسائل مهم و زیرساختی توسعه کشور دارد. خود مفهوم توسعه نیز به اندازه کافی گویا است. اگر هدف اصلی توسعه را اعتلای شأن و ارزش‌های انسانی و بهبود شرایط زیست انسان تعریف کنیم، تأمین اجتماعی به معنای حراست و پشتیبانی از افراد جامعه در برابر مصائب و مشکلات اجتماعی و اقتصادی است.

مجلس شورای اسلامی چگونه می‌تواند در این خصوص به سازمان تأمین اجتماعی کمک کند؟